EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.11.2020
COM(2020) 751 final

KOMISSION TIEDONANTO

Tiukennettua valvontaa koskeva päivitys - Kreikka, marraskuu 2020

{SWD(2020) 751 final}

TAUSTA

Kreikan talouskehitystä ja -politiikkaa seurataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja asetuksen (EU) N:o 472/2013([1]) mukaisen tiukennetun valvonnan kehyksen puitteissa. Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan toteutuksesta annetuissa täytäntöönpanopäätöksissä([2]) otetaan huomioon, että Kreikan on toteutettava edelleen toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan talous- ja rahoitusvaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin. Kreikan on myös toteutettava rakenneuudistuksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävää talouskasvua.

Tiukennettu valvonta muodostaa kattavan kehyksen talouden kehityksen seurannalle ja sellaisten politiikkatoimien toteuttamiselle, joita tarvitaan talouden kestävän elpymisen varmistamiseksi. Sen puitteissa arvioidaan säännöllisesti viimeaikaista talous- ja finanssialan kehitystä Kreikassa sekä seurataan valtion rahoitusehtoja ja velkakestävyysanalyysin päivityksiä. Tiukennetun valvonnan puitteissa arvioidaan myös Kreikan 22. kesäkuuta 2018 kokoontuneelle euroryhmälle antamaa yleistä sitoumusta siitä, että se jatkaa Euroopan vakausmekanismin vakaustukiohjelman mukaisesti hyväksyttyjä uudistuksia, saattaa ne päätökseen sekä varmistaa, että rahoitustukiohjelmissa hyväksyttyjen tärkeiden uudistusten tavoitteet saavutetaan. Tiukennetun valvonnan puitteissa seurataan niin ikään erityissitoumusten täytäntöönpanoa. Tavoitteena on saattaa ohjelman puitteissa aloitetut keskeiset rakenneuudistukset päätökseen sovittuihin määräaikoihin mennessä (jotka ulottuvat vuoden 2022 puoliväliin) seuraavilla kuudella keskeisellä osa-alueella: i) finanssipolitiikka ja julkisen talouden rakenne, ii) sosiaalipalvelut, iii) rahoitusvakaus, iv) työ- ja tuotemarkkinat, v) Kreikan omaisuudenhoitoyhtiö (Hellenic Corporation of Assets and Participations) ja yksityistämiset sekä vi) julkishallinnon nykyaikaistaminen([3]).

Tämä on kahdeksas Kreikkaan kohdistuvaa tiukennettua valvontaa koskeva kertomus. Kertomus perustuu 19. ja 20. lokakuuta 2020 etäyhteydellä järjestetyssä tapaamisessa tehtyihin havaintoihin sekä viranomaisten kanssa käytyyn säännölliseen vuoropuheluun. Etäyhteydellä järjestetyn tarkastuskäynnin toteutti Euroopan komissio yhdessä Euroopan keskuspankin (EKP)([4]) kanssa. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) osallistui tähän prosessiin ohjelman jälkiseurannan puitteissa (Post Program Monitoring Cycle), kun taas Euroopan vakausmekanismi osallistui ennakkovaroitusjärjestelmänsä puitteissa sekä Euroopan komission ja Euroopan vakausmekanismin yhteistyösuhteista 27. huhtikuuta 2018 allekirjoitetun yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti. Tässä kertomuksessa arvioidaan niiden Kreikan euroryhmälle antamien sitoumusten täytäntöönpanoa, jotka koskevat uudistuksen päätökseen saattamista vuoden 2020 puoliväliin mennessä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).

([2]) Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2020/1142, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2020, Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 248, 31.7.2020, s. 20–23).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

([4]) EKP:n henkilöstö osallistui tarkastuskäyntiin EKP:n toimivallan mukaisesti ja tarjosi näin asiantuntemusta finanssisektoria koskevasta politiikasta ja makrotason kriittisistä kysymyksistä, kuten julkisen talouden kokonaistavoitteista, kestävyydestä ja rahoitustarpeista. Tätä käyntiä edelsi tekninen tarkastus, joka sekin järjestettiin etäyhteydellä 30. syyskuuta ja 8. lokakuuta 2020 välisenä aikana.

Euroryhmä voi hyödyntää tätä kertomusta päättäessään politiikkatoimista riippuvien velkatoimenpiteiden seuraavan osion toteuttamisesta. Niiden arvo on 767 miljoonaa euroa. Näistä toimenpiteistä sovittiin euroryhmän kanssa 22. kesäkuuta 2018, ja niihin kuuluvat seuraavat: palautetaan tuotto, joka vastaa keskuspankkien hallussa olevista Kreikan valtion joukkovelkakirjoista saatavia määriä arvopaperimarkkinaohjelman ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen puitteissa sekä jätetään perimättä korkomarginaali tietyistä Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) saaduista lainoista. Politiikkatoimista riippuvien velkatoimenpiteiden toinen erä maksettiin euroryhmän 11. heinäkuuta 2020 järjestämän kokouksen jälkeen. Päätös perustui muun muassa komission 20. toukokuuta 2020 antamassa tiukennettua valvontaa koskevassa kertomuksessa([5]) esittämään arvioon niiden sitoumusten täytäntöönpanosta, jotka Kreikan oli täytettävä vuoden 2019 loppuun mennessä. Päätöksessä otetaan huomioon myös koronaviruspandemian aiheuttamat poikkeukselliset olosuhteet.

KOKONAISARVIOINTI

Tätä kertomusta laadittaessa pandemia alkoi kiihtyä uudelleen useimmissa jäsenvaltioissa. Vaikka tartuntojen määrä on lisääntynyt viime aikoina, Kreikka on tähän mennessä onnistunut hillitsemään koronaviruksen leviämistä verrattain hyvin. Se johtuu myös oikea-aikaisesta reagoinnista alueilla, joilla uusien tapausten määrä on kasvanut. Viranomaiset vahvistavat terveydenhuoltojärjestelmän valmiutta ja laajentavat testauskapasiteettia. Samaan aikaan ne laajentavat ja hyväksyvät useita finanssipoliittisia ja maksuvalmiustoimenpiteitä, joilla autetaan pandemiasta kärsiviä henkilöitä ja yrityksiä. Nämä toimenpiteet auttavat lieventämään pandemian sosiaalisia ja taloudellisia kustannuksia. Komission syksyn 2020 talousennusteen mukaan Kreikan talouden odotetaan kuitenkin edelleen kärsivän taloudellisen toimeliaisuuden vähenemisestä enemmän kuin useimmat muut EU:n jäsenvaltiot, koska se on erittäin riippuvainen matkailusta ja koska maassa on paljon pienyrityksiä, joiden sopeutumiskyky on vähäinen. Marraskuun 5. päivänä ilmoitetut kolmen viikkoa kestävät sulkutoimet ja niiden mahdollinen pitkittyminen pandemian kehittymisen seurauksena voivat heikentää lyhyen aikavälin näkymiä enemmän kuin tällä hetkellä oletetaan.

Huolimatta hyvin haastavista olosuhteista, jotka ovat edellyttäneet keskittymistä välittömimpiin painopisteisiin, Kreikka on nopeuttanut uudistusten toteuttamista huomattavasti viime kuukausina. Mikä tärkeintä, maksukyvyttömyyslaki on hyväksytty parlamentissa. Maksukyvyttömyysjärjestelmän merkittävän uudistuksen odotetaan helpottavan rahoitussektorin keskeisten haasteiden ratkaisemista. Viranomaiset valmistelevat parhaillaan sekundaarilainsäädäntöä, jossa määritetään uuden järjestelmän keskeiset näkökohdat, ja kehittävät samanaikaisesti infrastruktuuria. Molempia tarvitaan, jotta maksukyvyttömyyslaki voidaan panna tehokkaasti täytäntöön 1. tammikuuta 2021 alkaen. Riippumattoman julkisista tuloista vastaavan viranomaisen henkilöstöuudistus on ollut pitkään pullonkaulana. Tilanne pyritään ratkaisemaan sopimalla lisäpalkkaa koskevasta lainsäädännöstä, joka parantaa viranomaisen valmiuksia houkutella ammattitaitoista henkilöstöä ja pitää siitä kiinni. Viranomaiset etenevät myös useissa lippulaivahankkeissa yksityistämisen alalla, vaikka jotkut hankkeet ovatkin viivästyneet pandemian vuoksi.

Myös seuraavilla aloilla on edistytty hyvin:

([5]) https://ec.europa.eu/info/publications/enhanced-surveillance-report-greece-may2020_en

- **Finanssipoliittiset ja rakenteelliset uudistukset**: yhteen tiliin perustuvan valtionkassajärjestelmän valmistuminen, vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä merkittävä julkisten hankintojen uudistus, edistyminen uudistuksissa, joilla nopeutetaan julkisten investointien toteuttamista, ja maksurästien poistamisen myönteinen kehitys, jota on jatkettava.

- **Julkishallinto**: henkilöstöhallinnon nykyaikaistamisessa on edistytty vakaasti ja julkisoikeudellisten yhteisöjen ylemmän johdon virkoja koskeva yhdenmukainen valintamenettely on tullut voimaan. Viranomaiset ovat edistyneet myös kunnianhimoisen digitaalista hallintoa koskevan ohjelmansa toteuttamisessa.

- **Energia**: sähkömarkkinoiden tavoitemalli otettiin käyttöön 1. marraskuuta 2020, ja sen myötä yksi pitkäaikainen sitoumus täyttyi.

Viranomaiset ovat myös selkeyttäneet etenemistä osa-alueilla, joilla nykyisiä sitoumuksia ei ole voitu kaikilta osin toteuttaa aiempien viivästysten tai pandemian vaikutusten vuoksi. Viranomaiset ovat aloittaneet uudelleen terveydenhuoltoalan menojen takaisinperinnän. Ne ovat päättäneet viimeistellä perusterveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön kymmenenteen kertomukseen mennessä. Samalla ne asiaankuuluvasti noudattavat vielä osittain toteuttamatta olevan vuoden 2017 uudistuksen periaatteita. Myös investointilisenssiuudistuksille on tiukennetun valvonnan puitteissa vahvistettu selkeät määräajat, ja kiinteistörekisterihankkeen etenemissuunnitelman täytäntöönpanossa on edistytty vakaasti. Viranomaiset ovat myös sopineet käynnistävänsä uudelleen kaksi uudistusta, joihin koronaviruspandemia on vaikuttanut merkittävästi. Ne ovat kiinteistöomaisuuden verotusarvojen uudelleenarviointi koko maassa ja vähimmäistulojärjestelmän aktivointielementin viimeistely. Komissiolle on esitetty lopullinen ehdotus julkisen energiayhtiön ruskohiileen perustuvan energiantuotannon kilpailuongelmia korjaaviksi toimenpiteiksi. Toimenpiteille on tarkoitus tehdä markkinatesti heti, kun viranomaiset antavat siihen luvan. Riippumattoman julkisista tuloista vastaavan viranomaisen henkilöstötavoitetta ei ole täytetty, mutta maan viranomaiset ovat vahvistaneet, että valtiovarainministeriössä meneillään olevilla työhönottomenettelyillä ei ole kielteistä vaikutusta riippumattoman viranomaisen valmiuksiin.

Elpymis- ja palautumistukivälineestä saatavilla olevien varojen tehokas ja asianmukainen käyttö voisi auttaa Kreikan taloutta toipumaan nykyisestä kriisistä ja vastaamaan haasteisiin, joita sillä yhä on saavutetusta edistyksestä huolimatta. On erittäin tärkeää jatkaa uudistuspyrkimyksiä jäljellä olevien haavoittuvuuksien korjaamiseksi. Kreikalla on oikeus saada elpymis- ja palautumistukivälineestä huomattava määrä rahoitusta, jolla se voi tulevina vuosina tukea kasvua, työpaikkojen luomista sekä vihreää ja digitaalista siirtymää, jos rahoitus käytetään tehokkaasti ja asianmukaisesti. Osana tulevaa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa toteutettavien uudistusten ja investointien odotetaan jatkavan ja täydentävän aiempia ja käynnissä olevia tiukennetun valvontaprosessin puitteissa tehtäviä uudistuksia.

Tässä kertomuksessa todetaan, että huolimatta pandemian aiheuttamista vaikeista olosuhteista, Kreikka on toteuttanut tarvittavat toimet vaadittujen erityissitoumustensa täyttämiseksi. Ennennäkemättömät tapahtumat ovat johtaneet talouden jyrkkään laskusuhdanteeseen ja useiden uudistusten pysähtymiseen vuoden alkupuoliskolla, koska oli toteutettava välittömiin painopisteisiin liittyviä toimia. Viranomaiset ovat kuitenkin onnistuneet aloittamaan sitoumuksiin liittyvän työn uudelleen viime kuukausina ja edistämään useita perustavanlaatuisia uudistuksia. Euroopan unionin toimielimet ovat

tyytyväisiä kaikilla osa-alueilla havaittuun tiiviiseen ja rakentavaan sitoutumiseen ja kannustavat viranomaisia jatkamaan ja tarvittaessa tehostamaan toimia, jotta äskettäin hyväksytyn primaarilainsäädännön täytäntöönpano voidaan saattaa nopeasti päätökseen. Tämä koskee erityisesti rahoitussektorin uudistuksia, joihin liittyen on lähiaikoina tarkoitus viimeistellä ja hyväksyä suuri määrä sekundaarilainsäädäntöä.

MAKROTALOUDEN KEHITYS

Koronaviruspandemia koettelee voimakkaasti Kreikan taloutta. Talous supistui – 14,2 prosenttia vuoden 2020 toisella neljänneksellä, koska talouden toimeliaisuutta rajoitettiin pandemian leviämisen pysäyttämiseksi. Palveluala kärsi erityisen paljon myös kesäkaudella, sillä kansainvälisen matkailun merkitys taloudelle on suuri. Työllisyys on heikentynyt, ja varsinkin kausityöntekijöiden kysyntä on vähentynyt, vaikka työttömyysasteen nousu on tähän mennessä ollut suhteellisen vähäistä osittain viranomaisten oikea-aikaisesti käyttöön ottamien suojelujärjestelmien vuoksi. Tilanteen, jossa talous toimii vajaateholla ja energian hinnat laskevat, odotetaan johtavan kuluttajahintojen tilapäiseen laskuun vuonna 2020.

Uusien koronavirustapausten määrän edelleen kasvaessa elpyminen on todennäköisesti hieman odotettua hitaampaa. Komission syksyn 2020 talousennusteen mukaan reaalisen BKT:n odotetaan supistuvan 9 prosenttia vuonna 2020 ja kasvavan 5 prosenttia vuonna 2021. Ennusteissa otetaan huomioon se, että matkailupalvelujen kysyntä kasvaa vain asteittain, kuluttajien rahankäyttö on varovaisempaa ja yrityssektorin epävarmuus jatkuu ja voitot pienenevät. Viranomaiset ovat hyväksyneet lukuisia toimenpiteitä, joilla pyritään lieventämään rajoittamistoimenpiteiden taloudellista vaikutusta vuonna 2020, sekä toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään kokonaiskysyntää vuonna 2021. Nämä ennusteet tehtiin ennen kuin 5. marraskuuta 2020 ilmoitettiin kolme viikkoa kestävistä sulkutoimista ja niihin liittyvistä keskeisistä tukitoimista([6]).

Tulevaisuudennäkymiin liittyvät epävarmuustekijät ja riskit ovat erittäin suuria, koska maailmanlaajuisen terveyskriisin kehityskulkua ei tunneta. Kreikassa ja muissa Euroopan maissa jo käyttöön otettujen rajoitusten tiukentaminen voi vaikuttaa kielteisesti lyhyen aikavälin näkymiin. Lisärajoitukset, jotka koskevat henkilöiden ja tavaroiden liikkumista tulevina kuukausina niin Kreikassa kuin sen ulkopuolella, ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä, koska kansainvälisen matkailun merkitys taloudelle on suuri. Muita heikkenemisriskejä ovat lisääntyneet geopoliittiset jännitteet alueella ja jatkuvat muuttopaineet. EU:n tasolla hyväksytyt tukitoimenpiteet, mukaan lukien Next Generation EU -elpymisväline, voisivat tukea kysyntää merkittävästi vuonna 2021 ja vahvistaa talouden perustekijöitä ja palautumiskykyä tulevaisuudessa. Tarkemmin sanottuna komission ennusteessa ei ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelman vaikutusta, koska sen laatiminen on vasta alussa. Sitten kun elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset uudistukset ja investoinnit on kaikilta osin täsmennetty, hyväksytty ja pantu täytäntöön, niillä odotetaan olevan myönteinen vaikutus kasvunäkymiin.

([6]) Ennuste laadittiin ottaen huomioon koontipäivään 22. lokakuuta 2020 mennessä käytettävissä olleet tiedot. Lisätietoja komission syksyn 2020 talousennusteesta on osoitteessa https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2020-economic-forecast_en.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYS JA NÄKYMÄT

On odotettavissa, että talouden laskusuhdanteen vaikutukset julkiseen talouteen ja koronaviruspandemian ratkaisemiseksi toteutettujen hätätoimenpiteiden kustannukset johtavat tänä vuonna huomattavaan julkisen talouden alijäämään. Tiukennetun valvonnan puitteissa seurattavan perusjäämän ennustetaan olevan –4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Taantuman aiheuttaman tulovajeen lisäksi ennusteessa otetaan huomioon niiden toimenpiteiden jatkaminen, joita viranomaiset ovat jo hyväksyneet viime kuukausina laskusuhdanteen hillitsemiseksi. On esimerkiksi lisätty yrityksille takaisinmaksettavien ennakoiden kokonaismäärärahoja ja laajennettu tukitoimenpiteitä, jotka suunnataan sekä pandemian vuoksi työttömiksi joutuneille että pandemiasta kärsivien yritysten työntekijöille. Ennusteessa otetaan huomioon myös eläkeläisille lyhyeltä ajalta ennen vuoden 2016 eläkeuudistuksen voimaantuloa suoritettavat takautuvat maksut tuomioistuimen heinäkuussa 2020 antaman tuomion perusteella.

Kreikan finanssipolitiikan odotetaan tukevan elpymistä koko vuoden 2021 ajan. Vaikka useimmat vuonna 2020 toteutetut toimenpiteet on kohdistettu pandemian välittömiin vaikutuksiin (terveydenhoitokulut, tuki sulkutoimien aikana, verolykkäykset jne.), viranomaiset ovat myös ilmoittaneet väliaikaisista toimenpiteistä kysynnän ja työllisyyden lisäämiseksi laajemmin vuonna 2021. Tällaisia väliaikaisia toimenpiteitä ovat muun muassa sosiaaliturvamaksujen alentaminen kolmella prosenttiyksiköllä ja solidaarisuusveron poistaminen yksityiseltä sektorilta sekä uusi tilapäinen työhönottotuki. Nämä toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia ja pienentävät korkeaa verokiilaa. Koska ne ovat tilapäisiä, ne ovat sopusoinnussa julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyyden varmistamista koskevan tavoitteen kanssa. Vuodeksi 2021 suunnitellussa finanssipolitiikassa otetaan huomioon se, että yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen jatkuu vuonna 2021.

Vuoden 2021 alustavassa talousarviosuunnitelmassa tiukennetun valvonnan puitteissa seurattavan perusalijäämän odotetaan olevan 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Viranomaisten ennusteessa otetaan huomioon uudet toimenpiteet, erityisvaraus, josta voitaisiin rahoittaa pandemian kehittymisestä mahdollisesti aiheutuvia välittömiä tarpeita, sekä kunnianhimoinen seitsenvuotinen puolustusmeno-ohjelma. Viranomaisten ennuste on optimistisempi kuin komission syksyn 2020 talousennuste, jonka mukaan perusalijäämä on 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Suuri osa erosta johtuu kuitenkin menetelmiin liittyvistä oletuksista, jotka koskevat a) joidenkin sellaisten edellä mainittujen hätätoimenpiteiden kirjaamista, joihin sovellettavat säännöt selkeytettiin vasta alustavan talousarviosuunnitelman esittämisen jälkeen, ja b) elpymis- ja palautumistukivälineen sisällyttämistä viranomaisten makrotalouden skenaarioon([7]). Näiden lisäksi komission ennusteessa suhtaudutaan varovaisemmin alustavassa talousarviosuunnitelmassa oletettuun uusiutuvan energian vajeen poistumiseen, koska tilannetta parantavia politiikkatoimia ei ole vielä täsmennetty. Komission ennusteessa myös näkemys uuden puolustusalan ohjelman täytäntöönpanosta on asteittaisempi.

Kiinteistöomaisuuden verotusarvojen valtakunnallisen uudelleenarvioinnin loppuun saattaminen on hidastunut. Kyseessä on vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä

([7]) Komission ennusteessa ei oteta huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelman vaikutusta, koska suunnitelman täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää komission myönteistä arviota ja hyväksymistä neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä sekä välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista. Komission ennusteessa ei myöskään oteta huomioon elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyviä menoja, koska hankkeita ei esitetty alustavassa talousarviosuunnitelmassa riittävän yksityiskohtaisesti.

erityissitoumus, jota on nyt lykätty vuoden 2021 puoliväliin. Viivästykset olivat väistämättömiä aikaisemmin tänä vuonna koronavirusepidemian johdosta toteutettujen sulkutoimien vuoksi. Lisäviivästykset johtuvat laadunarvioinnista, jota edellytetään korkeimmassa hallinto-oikeudessa menestyneen muutoksenhaun seurauksena. Nykyisen alueisiin perustuvan verotusarvojärjestelmän uudelleenarviointi ja laajentaminen on nyt tarkoitus saada päätökseen maaliskuussa 2021 ennen kuin kiinteistöveroa arvioidaan elokuussa 2021.

Tähän arvioon ja ennusteeseen sisältyvä epävarmuus on huomattava: terveyskriisin kärjistyminen entisestään voisi johtaa siihen, että tarvitaan lisää sekä kohdennettuja että väliaikaisia finanssipoliittisia toimenpiteitä kriisin seurausten rajoittamiseksi ja elpymisen vahvistamiseksi vuonna 2021. Lisäriskejä liittyy äskettäin myönnettyjen hätätoimenpiteisiin sisältyvien valtiontakausten käyttöönottoon. Muut riskit liittyvät vireillä olevien oikeudenkäyntien kustannuksiin ja jäljellä oleviin julkisen palvelun velvoitteisiin, jotka saattavat heikentää tasapainoa sen jälkeen, kun niistä on sovittu. On edelleen epävarmaa, kuinka suuria takautuvia korvauksia aiheutuu leikkauksista, joita aiemmissa eläkeuudistuksissa on tehty lisäeläkkeisiin ja kausibonuksiin, sillä korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä vuodelta 2020 ei ole vielä julkaistu. Myös ilman sairausvakuutusta olevien henkilöiden vakuutusturvasta mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset muodostavat riskin. Myönteistä on se, että Kreikan odotetaan hyötyvän suuresti elpymis- ja palautumistukivälineestä, jolla pyritään tukemaan talouden kestävää elpymistä tarjoamalla laajaa rahoitustukea kasvua edistäville uudistuksille ja investoinneille.

VALTION RAHOITUS JA VELKAKESTÄVYYSANALYYSI

Kreikan valtion joukkolainojen tuotto on edelleen alhainen, ja hallituksen käteispuskuri on lähellä kriisiä edeltävää tasoa. Viranomaiset ovat vastikään saaneet onnistuneesti päätökseen 15 vuoden joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskun. Kreikan pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen tuottoerot ovat edelleen historiallisen alhaiset. Julkisen talouden käteisvaranto on 34,5 miljardia euroa (syyskuun lopussa), ja käteispuskuritilin saldo on edelleen 15,7 miljardia euroa. Julkisen talouden kokonaiskäteisvaranto riittäisi kattamaan noin kahden vuoden rahoitustarpeet, vaikka uusia joukkovelkakirjalainoja ei laskettaisi liikkeeseen.

EU:n toimielimet ovat toteuttaneet velkakestävyyttä koskevan kehyksen perusteellisen tarkistuksen, kuten viidennessä tiukennettua valvontaa koskevassa kertomuksessa ilmoitettiin. Tarkistettu kehys sisältää perusskenaarion, joka on yhdenmukainen kaikkien jäsenvaltioiden velanhoitokyvyn arviointiin sovellettavan komission kehyksen kanssa, sekä maakohtaisen skenaarioanalyysin. Tarkistuksessa hyödynnetään markkinapohjaisia indikaattoreita, jotka ovat helposti saatavilla ja ymmärrettävissä, ja tehdään oletuksista paremmin yhteensopivia markkinoiden lyhyen ja keskipitkän aikavälin odotusten kanssa. Tarkistuksessa otetaan huomioon myös vuoden 2021 ikääntymisraportin pitkän aikavälin kasvuennusteet ja korko-oletukset. Skenaarioanalyysissä otetaan huomioon riskit, jotka ovat erityisen merkityksellisiä maille, joilla on runsaasti velkaa, kuten Kreikalla.

Vaikka lyhyen aikavälin näkymät ovat heikentyneet, perusskenaarion mukaan julkinen velka suhteessa BKT:hen alkaa supistua. Lyhyellä aikavälillä julkisen velan ennustetaan kasvavan 180,5 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2019 yli 207 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Koska pandemian aikana toteutettujen finanssipoliittisten hätätoimenpiteiden odotetaan olevan tilapäisiä ja talouden ennustetaan alkavan elpyä vuonna 2021, julkistalouden velkasuhteen odotetaan supistuvan vuodesta 2021 alkaen. Julkisen

talouden bruttomääräisten rahoitustarpeiden odotetaan olevan noin 15 prosenttia suhteessa BKT:hen seuraavien 20 vuoden aikana ja supistuvan sitten noin 13 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2060 mennessä. Tämän perusskenaarion simulointi perustuu pääasiassa oletettuihin suotuisiin rahoitusolosuhteisiin ja siihen, että suuren osuuden velasta ovat rahoittaneet julkiset luotonantajat alhaisella korolla, sekä jäljellä olevan velan pitkään keskimääräiseen erääntymisaikaan.

Kahdessa vaihtoehtoisessa skenaariossa korkeammat jälleenrahoituskorot heikentäisivät näkymiä, varsinkin jos ne yhdistyvät alhaiseen kasvuun, mikä korostaa kunnianhimoisen kasvuohjelman merkitystä. Perusoletuksiin liittyy epävarmuutta, joka kasvaa ennustejaksolla. Rahoitusehdot voivat osoittautua oletettua epäedullisemmiksi erityisesti keskipitkällä aikavälillä. Suuremman riskipreemion skenaariossa, jossa riskipreemiot kytketään velkatasoon keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, velkasuhde on laskusuunnassa mutta edelleen huomattavasti korkeampi kuin perusennusteissa. Myös bruttomääräiset rahoitustarpeet ovat suuremmat, ja ne pysyvät pitkällä aikavälillä hieman alle 20 prosentissa suhteessa BKT:hen. Skenaariossa, jossa BKT:n kasvu on pienempi kuin perusskenaariossa ja jossa riskipreemio on suurempi, velkataso pysyy korkeana pitkällä aikavälillä ja bruttomääräiset rahoitustarpeet ovat yli 20 prosenttia suhteessa BKT:hen 2030-luvun puolivälistä lähtien, mikä viittaa siihen, että julkisen talouden kestävyyteen liittyviä riskejä on jäljellä. Tässä skenaariossa kasvu pysyisi pitkällä aikavälillä euroalueen kasvua hitaampana, mikä korostaa kasvuohjelman toteuttamisen merkitystä. Nk. Pissaridesin komissio laati luonnoksen kasvuohjelmaksi, ja viranomaiset julkaisivat sen elokuussa 2020. Elpymis- ja palautumistukiväline tarjoaa mahdollisuuden lisätä potentiaalista kasvua investointien ja uudistusten avulla.

JULKISTEN TULOJEN HALLINNOINTI

Riippumattoman julkisista tuloista vastaavan viranomaisen lisäpalkkataulukkoa koskevasta lainsäädännöstä on käynnistetty julkinen kuuleminen, ja lainsäädäntö on tarkoitus hyväksyä marraskuun 2020 loppuun mennessä. Kyseessä on keskeinen vaihe kyseisen viranomaisen henkilöresursseja koskevan uudistuksen saattamisessa päätökseen. Uudistuksen odotetaan vahvistavan riippumattoman viranomaisen kykyä houkutella ammattitaitoista henkilöstöä ja pitää siitä kiinni. Viranomainen oli vuoden kolmannella neljänneksellä edelleen kaukana vuoden 2019 loppuun asetetusta henkilöstötavoitteesta (tavoite oli 12 500 henkilöä ja palveluksessa oli 11 947 henkilöä). Viranomaiset ovat vahvistaneet, että valtiovarainministeriössä meneillään olevat työhönottomenettelyt eivät vaikuta kielteisesti riippumattoman viranomaisen kokonaiskapasiteettiin. Henkilöresurssiuudistuksen soveltamisen odotetaan alkavan 1. tammikuuta 2021 mennessä.

Salakuljetuksen torjuntakehyksen vahvistamisessa on edistytty edelleen. Lakiesitys on julkaistu julkista kuulemista varten, ja se on tarkoitus hyväksyä marraskuuhun 2020 mennessä. Lakiesityksessä on säännöksiä, joilla pyritään parantamaan salakuljetuksen torjuntatoimia koordinoivan operatiivisen koordinointikeskuksen valmiuksia. Keskus on osa riippumatonta julkisista tuloista vastaavaa viranomaista. Näiden säännösten hyväksymisen odotetaan helpottavan edelleen sen henkilöstön rekrytointia.

Kaiken kaikkiaan keskeisille tulosindikaattoreille, kuten velkojen perinnälle, asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty hyvin. Samanaikaisesti työ riippumattoman viranomaisen perintä- ja tarkastusvalmiuksien parantamiseksi jatkuu. Useiden indikaattorien tulokset ovat olleet odotettua parempia nykyisissä olosuhteissa

osittain siksi, että pandemian puhkeamisen jälkeen ajoissa maksetuista veroveloista on myönnetty alennuksia.

Viranomaiset ovat hyväksyneet useita erityisjärjestelyjä pandemian aikana syntyneiden verovelkojen hoitamiseksi. Nämä uudet järjestelyt koskevat verolykkäyksiä, jotka otettiin käyttöön pandemian alussa, ja ne helpottavat palaamista pandemian aikana keskeytettyihin velanhoitosuunnitelmiin, sillä muutoin jouduttaisiin soveltamaan ankaria seuraamuksia vuonna 2019 sovitun kehyksen mukaisesti. Lisäksi velanhoitosuunnitelmille, joista on sovittu ennen vuoden 2019 velanhoitokehyksen voimaantuloa, on luotu ”uusi mahdollisuus”. Tätä järjestelyä ei ole vielä otettu käyttöön. Sen puitteissa on määrä tarkastella asianmukaisesti, miksi velalliset ovat lakanneet maksamasta velkaansa ja miten he ovat aiemmin noudattaneet vaatimuksia. Mitä tulee valtiontakauksiin perustuviin pankkien maksuvaatimuksiin, joita valtio parhaillaan käsittelee ja maksaa alkuperäisten velallisten puolesta (ks. rahoitusta koskeva osio), viranomaiset ovat luoneet myös velanhoitojärjestelyn, jonka avulla velalliset voivat maksaa velkansa takaisin valtiolle enintään 120 erässä. Maksukurin ylläpitämiseksi viranomaiset ovat selventäneet, että tästä poikkeuksellisesta järjestelystä pois jättäytyjillä ei ole oikeutta liittyä muihin velanhoitojärjestelyihin ja niihin voidaan kohdistaa pakkotoimenpiteitä. Pakkotoimenpiteiden toteuttamista seurataan tiiviisti.

JULKINEN VARAINHOITO JA JULKISET INVESTOINNIT

Maksurästien määrä on vähentynyt edellisen kertomuksen jälkeen, mutta kunnianhimoisen tavoitteen saavuttaminen vuoden loppuun mennessä edellyttää jatkuvia toimia. Vaikka maksurästien määrä on edelleen lokakuun 2019 toimintasuunnitelmassa ennakoitua suurempi, vuoden 2020 alkupuolen aikana, myös pandemian vuoksi, kertyneet maksut on saatu suoritettua lukuun ottamatta käsittelemättömien eläkehakemusten sumaa. Eläkehakemusten automaattinen käsittely ja hyväksyminen on tarkoitus ottaa kaikilta osin käyttöön vasta ensi vuonna. Viranomaiset ovat vahvistaneet, että tavoitteena on nolla maksurästiä vuoden 2020 lopussa kaikilla aloilla eläkehakemuksia lukuun ottamatta. Tavoitteeseen kohdistuu edelleen riskejä, myös pandemian uusiutumisen vuoksi. Eläkehakemusten määrä on odottamatta kasvanut oikeudellisista ja teknisistä tekijöistä johtuvista syistä. Kaikki hakemukset on tarkoitus saada käsiteltyä joulukuuhun 2021 mennessä.

Vaikka maksurästien määrä pienenee, uusia maksurästejä syntyy edelleen, mikä korostaa Kreikan tilintarkastustuomioistuimen suositusten täytäntöönpanon tärkeyttä (vuoden 2021 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus). Sisäisen valvontajärjestelmän vahvistaminen on erityisen tärkeää. Sisäisen valvontajärjestelmän vahvistaminen olisi erittäin tärkeää myös elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavien hankkeiden moitteettoman hallinnoinnin kannalta. Sisäisen valvonnan käsitteellisen viitekehyksen vahvistava laki on tarkoitus hyväksyä vuoden loppuun mennessä. Nyt haasteena on saada siihen liittyvä julkisen varainhoidon osa-alue pantua kaikilta osin täytäntöön koko julkishallinnossa sekä varmistaa, että valtiovarainministeriö valvoo täytäntöönpanoa tehokkaasti. Tälle uudistukselle on hyötyä Kreikan tilintarkastustuomioistuimen viimeaikaisista toimista ja keskipitkällä aikavälillä talousarvion toteuttamista koskevan kehyksen ja äskettäin käyttöönotetun maksumenettelyn yksinkertaistamisesta.

Vuoden 2020 puoliväliin mennessä toteutettava erityissitoumus, joka koskee yhteen tiliin perustuvan valtionkassajärjestelmän perustamista, on toteutettu onnistuneesti. Yhteen tiliin perustuva valtionkassajärjestelmä on käytössä, ja se antaa yleiskuvan valtion

kassatilanteesta ja on tehokas likviditeetin seurantaväline. Valtiovarainministeriö on ottanut käyttöön välineen, jolla seurataan valtion laitosten kassavirtaennusteita ja joka otetaan asteittain käyttöön.

Tililuettelouudistus, joka sisältää vuoden 2021 puoliväliin ja vuoden 2022 puoliväliin toteutettavat sitoumukset, edistyy kaiken kaikkiaan suunnitelmien mukaisesti, ja sen toteutus julkisten investointien talousarviossa alkaa edetä. Vuoden 2019 sääntömääräisessä talousarviossa on otettu käyttöön hallinnolliset luokitukset. Parhaillaan suunnitellaan tilien toiminnallista luokittelua sekä tulosbudjetointikehystä. Nämä ovat tervetulleita ja kunnianhimoisia uudistuksia. Tililuettelon täysimääräinen toteutus julkisia investointeja koskevassa talousarviossa on pääsemässä vauhtiin. Maksuprosessin odotetaan nopeutuvan huomattavasti toimilla, joilla varmistetaan tililuettelon yhteentoimivuus keskustietojärjestelmän kanssa (joka on määrä saada valmiiksi maaliskuuhun 2021 mennessä). Tämä vähentää merkittävästi myös uusien maksurästien syntymistä. Muiden toimenpiteiden, kuten julkisia hankintoja koskevan sähköisen laskutussovelluksen ja sääntömääräistä talousarviota koskevan keskitetyn maksujärjestelmän parantaminen, täytäntöönpano etenee suurin piirtein suunnitellusti.

Viranomaiset aikovat hyväksyä merkittävän julkisten hankintojen uudistuksen vuoden loppuun mennessä. Uudistus perustuu vuonna 2016 käyttöön otettujen sääntöjen soveltamisesta saatuihin kokemuksiin. Tarkoituksena on muun muassa korjata usein havaittavaa tilannetta, jossa tarjousmenettelyssä on saatu vain yksi tarjous tai jossa sopimus on tehty yksinomaan alhaisimman hintatarjouksen perusteella. Sillä myös virtaviivaistetaan edelleen pitkiä sopimuksentekomenettelyjä. Uudistus on ratkaisevan tärkeä, jotta voidaan varmistaa käytettävissä olevien rahoitusvarojen nopea hyödyntäminen ja tukea elpymistä. Samaan aikaan viranomaiset jatkavat menettelyn digitalisointia ja valmistelevat vuosien 2021–2025 julkisia hankintoja koskevaa strategiaa, jonka odotetaan tukevan vihreää siirtymää ja vahvistavan korruption torjuntaa.

Viranomaiset odottavat Kreikan saavan seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa huomattavasti varoja. Ne kehittävät strategisten hankkeiden jatkumoa suurten infrastruktuurihankkeiden valintaa varten ja etenevät hankkeiden valmisteluvälineen perustamisessa. Strategisten hankkeiden jatkumo helpottaa kansallisesti merkittävien hankkeiden valintaa. Pääministerin kanslia koordinoi hankejatkumoa vastuuministeriöiden ydinrakenteen ulkopuolella. Hankkeiden valmisteluvälineen odotetaan nopeuttavan strategisten hankkeiden jatkumoon sisältyvien hankkeiden valmistelua, jotta niissä voidaan siirtyä tehokkaasti suunnitteluvaiheesta toteutusvaiheeseen. Valmisteluväline perustetaan Kreikan yksityistämisrahaston (TAIPED) yhteyteen. Tarvittaessa otetaan käyttöön suojatoimia sen varmistamiseksi, että rahasto voi jatkaa riippumattomasti nykyisen ydintehtävänsä toteuttamista. Kansainvälinen rahoituslaitos tukee valmisteluvälinettä strategisen kumppanin ominaisuudessa. Toimintasuunnitelma, jolla parannetaan julkisten investointien talousarvion seurantaa ja ennustamista, etenee suurin piirtein aikataulussa.

SOSIAALIPALVELUT

Viranomaiset edistyvät hyvin yhdistetyn sosiaaliturvarahaston (e-EFKA) organisaatio- ja institutionaalisen rakenteen viimeistelyssä (vuoden 2020 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus). Julkisen sektorin ja lisäeläketoimintojen yhdistäminen on jo toteutettu, mukaan lukien toimistojen fyysinen siirtäminen. Jäljellä oleva muutto koskee entisen maatalouden vakuutuslaitoksen (OGA) työntekijöitä. Sekin on tarkoitus saada hoidettua vuoden loppuun mennessä. Myös eläkehakemusten digitaalinen käsittely on

edistynyt tavoitteiden mukaisesti. Hakemusten käsittelyvauhdin odotetaan hidastuvan maaliskuuhun 2021 asti tietojen saatavuuteen liittyvien ongelmien vuoksi. Sen jälkeen käsittelyn odotetaan nopeutuvan.

Kreikka vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän varautumista tämänhetkiseen terveysuhkaan. Tässä kattavan ja vaikuttavan perusterveydenhuollon toteuttaminen (erityissitoumus) on osoittautunut keskeiseksi. Yli 160 terveyskeskusta voi nyt vastaanottaa potilaita, joilla on koronaviruksen oireita, ja Ateenan alueelle on perustettu lisää klinikoita. Viranomaiset myös lisäävät testauskapasiteettia ja toteuttavat välttämättömiä uusien työntekijöiden rekrytointeja. Osana vuonna 2018 aloitettua perusterveydenhuollon uudistusta viranomaiset aikovat lyhyellä aikavälillä laajentaa potilaiden rekisteröintiä terveyskeskusten kautta ja antaa heille samalla enemmän vapautta valita terveyspalvelun tarjoajan. Sähköisen potilastietojärjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen olisi tässä tärkeää sen torjumiseksi, että potilaat käyvät useammalla lääkärillä ja poimivat rusinat pullasta, mutta sähköinen potilastietojärjestelmä ei ole vielä kaikilta osin toiminnassa. Portinvartijajärjestelmä toteutetaan todennäköisesti kannustimin, mikä on pehmeämpi keino kuin vuoden 2017 uudistuksessa säädetty ja edellyttää huolellista suunnittelua. Viranomaiset ovat sitoutuneet viimeistelemään uuden oikeudellisen kehyksen siihen mennessä, kun kymmenes tiukennettua valvontaa koskeva kertomus julkaistaan vuoden 2021 puolivälissä. Hyvänä päätöksenä pidetään sitä, että viranomaiset ovat keskeyttäneet paluun uudistusta edeltäneeseen järjestelmään, jossa perusterveydenhuoltoa tarjosivat yksityiset lääkärit (järjestelmä pohjautui suoriteperusteiseen laskutukseen ja enintään 200 käyntiin), minkä on osoitettu rajoittavan heikossa asemassa olevien potilaiden pääsyä terveydenhuoltoon.

Terveydenhuoltoalan menoihin liittyvät takaisinperittävät määrät ovat edelleen suuria, mutta takaisinperintää parannetaan ja uusien takaisinperittävien määrien syntymistä hillitään. Viranomaiset ovat antaneet lainsäädäntöä, joka mahdollistaa lääkkeitä koskevan takaisinperinnän vuodelta 2019 ja palveluntarjoajia koskevan takaisinperinnän vuosilta 2018 ja 2019. Viranomaiset toteuttavat lisätoimia puuttuakseen tarjontalähtöiseen terveyspalvelujen liikakulutukseen, joka rasittaa terveydenhuoltojärjestelmää ja lisää potilaiden taloudellista rasitetta. Näitä toimia ovat muun muassa hoitopolkujen luominen ja hintaneuvottelujen vahvistaminen. Näyttää kuitenkin siltä, että tarjontalähtöisen kysynnän tehokas torjuminen edellyttää perusteellisempia tarkistuksia. Viranomaiset eivät tällä hetkellä harkitse riskinjakoelementin sisällyttämistä takaisinperintäjärjestelmään, mikä lisäisi kannustimia toteuttaa rakenteellisia toimenpiteitä.

Terveydenhuollon keskitetyt hankinnat (vuoden 2022 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) etenevät nykytilanteesta huolimatta. Viranomaiset edistyvät tämän tavoitteen saavuttamisessa. Välitavoitteena on toteuttaa 30 prosenttia julkisista hankinnoista keskitetysti vuoden 2021 ensimmäiseen neljännekseen mennessä. Viranomaiset ovat myös sopineet käynnistävänsä hintojen seurantakeskuksen toiminnan uudelleen tammikuussa 2021 ja hyväksyvänsä terveydenhuoltoalan hankinnoista vastaavan kansallisen keskusviranomaisen uuden oikeudellisen aseman vuoden 2020 loppuun mennessä.

Liikennetukien ja työkyvyttömyysetuuksien uudistuksia koskevien erityissitoumusten täytäntöönpano etenee kaiken kaikkiaan sovitussa aikataulussa. Sen sijaan vähimmäistulojärjestelmän aktivointiosion toteuttaminen on aloitettava uudelleen. Lokakuussa 2020 hyväksyttiin vuoden 2020 puoliväliin mennessä toteutettava liikennetukia koskeva erityissitoumus. Kyseessä on sekundaarilainsäädäntö, joka mahdollistaa tuetun julkisen liikenteen lippujen säännöllisen ja objektiivisiin kriteereihin perustuvan korvaamisen heikossa asemassa oleville ryhmille, kuten vammaisille ja suurperheille. Samalla

valmistellaan sekundaarilainsäädäntöä, jossa vahvistetaan tärkeimmille liikenteenharjoittajille maksettavien korvausten taso. Toimintapoliittinen asiakirja työkyvyttömyysetuuksien tarkistamisesta (vuoden 2021 erityissitoumus) on viimeisteltävänä, ja pilottihanke on tarkoitus käynnistää maaliskuussa 2021. Mitä tulee vähimmäistulojärjestelmän edunsaajille tarjottaviin työmarkkinoille paluuta koskeviin palveluihin, suunnitelma arvioida useissa kunnissa vuonna 2019 käynnistetyn pilottihankkeen tuloksia järjestelmän kansallisen täytäntöönpanon ohjaamiseksi on keskeytetty koronaviruspandemian puhkeamisen vuoksi. Viranomaiset suunnittelevat käynnistävänsä järjestelmän valtakunnallisen käyttöönoton huhtikuussa 2021.

RAHOITUSSEKTORIN KEHITYS

Vaikka kreikkalaisilla pankeilla on ollut elvyttävän rahapolitiikan ansiosta mahdollisuus hyötyä suotuisasta likviditeettitilanteesta, pandemian taloudellisten vaikutusten odotetaan jatkossa heikentävän pankkien jo ennestään heikkoa kannattavuutta. Eurojärjestelmän luotto-operaatioiden vakuusvaatimusten ja kohdennettujen pidempiaikaisten rahoitusoperaatioiden ehtojen tilapäinen höllentäminen on antanut pankeille tilaisuuden kasvattaa käteispuskureitaan. Tätä tukee myös talletusten lisääntyminen maaliskuusta lähtien. Se johtuu pääasiassa siitä, että yritykset pyrkivät kerryttämään likviditeettiä pandemian aikana, sekä myös kotitalouksien talletusten hitaammasta mutta vakaasta kasvusuuntauksesta. Voittojen osalta voidaan todeta, että pankkien oman pääoman tuotto oli vuoden 2020 alkupuoliskolla edelleen euroalueen alhaisimpia. Siihen odotetaan kohdistuvan lisäpaineita, jotka johtuvat suurista luottotappiovarauksista, uusiin yrityslainoihin liittyvästä epävarmuudesta ensi vuonna ja järjestämättömien lainojen käynnissä olevien arvopaperistamistoimien monitahoisesta vaikutuksesta, joka – pankkien riskikustannuksiin kohdistuvan myönteisen vaikutuksen lisäksi – heikentää pankkien korkokatetta. Heikko kannattavuus yhdistettynä tulevien arvopaperistamistoimien kustannuksiin ja siirtymävaiheen vakavaraisuusjärjestelyjen asteittaiseen lakkauttamiseen voi aiheuttaa haasteita pankkien pääomatilanteelle. On odotettavissa, että niiden riippuvuus valtioon kytköksissä olevista omaisuuseristä kasvaa. Pankkien keskimääräinen konsolidoidun ydinpääoman osuus (CET1) riskipainotetuista omaisuuseristä oli kesäkuun 2020 lopussa 14,7 prosenttia, mikä ylittää vähimmäispääomavaatimukset.

Järjestämättömien lainojen väheneminen jatkui vuoden 2020 alkupuoliskolla, vaikkakin aiempaa hitaammin, ja sitä tuki pankkilainojen takaisinmaksun lykkääminen, jonka on määrä päättyä vuoden lopussa. Järjestämättömien lainojen osuus pieneni edelleen asteittain. Kesäkuussa 2020 se oli 36,7 prosenttia eli edelleen euroalueen suurin. Velkojen takaisinmaksun lykkääminen yhdessä valvonnan tilapäisen joustavuuden kanssa on tähän mennessä auttanut suojaamaan pankkien taseita pandemian vaikutuksilta niiden lainakannan luottoriskiin. Hoidetuista pankkilainoista suuren osan takaisinmaksua lykätään. Tähän liittyy kuitenkin merkittävä riski, että lykkäämisen päätyttyä luottotappiovarauksien tarve kasvaa ja vastaavien omaisuuserien laatu heikkenee. Lisäksi pankkien sisäinen kapasiteetti järjestää lainoja uudelleen on edelleen haaste. Pankit ovat alkaneet mukauttaa järjestämättömien lainojen vähentämisstrategioitaan, mutta tähän mennessä kirjatut luottotappiovaraukset saattavat kattaa pandemian mahdollisen vaikutuksen pankkien omaisuuserien laatuun vain osittain. Keskeistä pankkien järjestämättömien lainojen käsittelyä koskevassa strategiassa on edetä lainojen arvopaperistamisessa Hercules-järjestelmän mukaisesti. Arvopaperistamiset on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2021 alkupuoliskolla.

Viranomaiset ovat onnistuneesti toteuttaneet tai laajentaneet tukitoimenpiteitä, joilla tuetaan koronaviruksesta kärsineiden yritysten rahoituksen saantia. Kreikan kehityspankki toteuttaa uusien yrityslainojen takausjärjestelyn ja korkotukijärjestelyn, ja näyttää siltä, että niillä on onnistuttu tukemaan pankkilainausta suurille yrityksille ja viime aikoina myös pienille ja keskisuurille yrityksille. Finanssialan ulkopuolisille yrityksille myönnettyjen pankkilainojen vuotuinen kasvuvauhti oli syyskuussa 2020 tämän seurauksena 8,3 prosenttia eli suurin sitten vuoden 2009 puolivälin. Sitä vastoin luotonanto kotitalouksille on supistunut, joskin hitaammin kuin edellisten vuosineljännesten aikana. Antolainauksen nimelliskorot alenivat edelleen, kunnes ne vakiintuivat tasolle, joka on finanssialan ulkopuolisten yritysten osalta lähes historiallisen alhainen.

Jäljempänä kuvattuja toimia seurataan ja arvioidaan osana finanssipolitiikan alaan kuuluvaa jatkuvaa sitoumusta:

- **Uuden maksukyvyttömyyslain hyväksymisen jälkeen viranomaiset valmistelevat sekundaarilainsäädännön ja tarvittavan infrastruktuurin.** Laissa säädetään noin 53 hallinnollisen päätöksen antamisesta, mikä on haastava tehtävä. Jotta laki voi tulla voimaan tammikuussa 2021, viranomaiset pyrkivät saattamaan prosessin vaiheittain päätökseen – ja kehittämään tarvittavan sähköisen alustan – joulukuun 2020 loppuun mennessä. Työ, joka koskee keskeisiä ministeriöiden päätöksiä lainojen tuki-, myynti- ja takaisinvuokrausmekanismista sekä uudelleenjärjestelyehdotusten laskenta-algoritmista, asetetaan etusijalle. Viranomaiset ovat sitoutuneet toimittamaan pitkälle kehitellyt luonnokset EU:n toimielimille marraskuun puoliväliin mennessä. Uusi maksukyvyttömyyskehys on merkittävä edistysaskel, ja sen vaikuttavuus riippuu sen täytäntöönpanon laadusta. On seurattava tiiviisti uuden tuomioistuinten ulkopuolisen velanhoitokyvyn palauttamismekanismin vaikutuksia sekä uuden myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelmän ja veloista vapauttamista tietyissä tapauksissa edeltävän yhden vuoden ajanjakson finanssipoliittisia ja taloudellisia vaikutuksia. On ratkaisevan tärkeää, että koko oikeudellinen kehys, sekundaarilainsäädäntö mukaan lukien, ja tarvittava infrastruktuuri ovat olemassa ajoissa ennen uuden maksukyvyttömyyslain voimaantuloa, jotta voidaan varmistaa uuden kehyksen onnistunut käyttöönotto ja välttää kaikki tahattomat kielteiset vaikutukset rahoitussektoriin ja maksukulttuuriin yleensä.

- **Viranomaiset ovat hyväksyneet joukon uusia säännöksiä, joiden ansiosta on mahdollista käsitellä kotitalouksien maksukyvyttömyystapausten pitkään kasautunutta sumaa.** Laissa vahvistetaan aikataulu, jota noudattaen etäkuulemisia aikaistetaan. Viranomaiset odottavat, että aikataulutus tehdään ja kaikki tarvittavat asiakirjat toimitetaan vuoden 2021 kolmanteen neljännekseen mennessä, jolloin tuomioistuinten on mahdollista käsitellä kaikki asiat huhtikuuhun 2022 mennessä. Koska toteutuminen riippuu yksittäisten tuomioistuinten valmiuksista käsitellä asioita, tiivis seuranta on perusteltua. Uusien säännösten vaikutus riippuu viranomaisten kyvystä poistaa henkilöstövaje ja selviytyä infrastruktuuriin liittyvistä haasteista.

- **Viranomaiset ovat myös hyväksyneet ensimmäiset toimenpiteet sähköisen huutokaupan alustan toimivuuden ja käyttäjäystävällisyyden parantamiseksi.** Toimenpiteillä helpotetaan asiakirjojen sähköistä toimittamista sähköisen huutokaupan alustan kautta. Viranomaiset ovat vahvistaneet, että muita havaittuja ongelmia, jotka liittyvät pääasiassa rajahinnan sopeuttamismekanismiin ja sähköisen huutokaupan alustan yhteentoimivuuteen muiden valtion tietokantojen kanssa, tarkasteltaisiin siviiliprosessilain tarkistuksen yhteydessä. Ehdotus tarkistetuksi laiksi saadaan valmiiksi alkuvuodesta 2021,

hieman myöhemmin kuin alun perin oli suunniteltu, mutta hyvissä ajoin ennen syyskuuta 2021, jolloin sen on määrä tulla voimaan. Viranomaiset ovat sitoutuneet raportoimaan edistymisestä marraskuussa 2020.

- **Maksettavaksi vaadittujen valtiontakausten selvittämistä koskevan sovitun suunnitelman toteuttaminen etenee suunnitellusti, mutta maksettavaksi vaadittujen takausten suma on edelleen huomattava.** Maksuvaatimusten tutkiminen ja maksaminen on nopeutunut vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä sen ensin hidastuttua sulkutoimien aikana. Asiaa koskevaan lainsäädäntökehykseen kesäkuun alussa tehdyn muutoksen jälkeen sähköinen tiedostovarasto on nyt toiminnassa, ja yhteentoimivuus paikallisten verotoimistojen kanssa on testausvaiheessa. Viranomaiset palkkaavat myös 30 työntekijää, joiden on määrä aloittaa marraskuussa. Nämä toimet ovat tärkeitä sen varmistamisessa, että maksettavaksi vaadittujen takausten selvittäminen nopeutuu merkittävästi vuoden 2020 viimeisinä kuukausina.

- **Syyskuussa äänestettiin vähäisestä muutoksesta laskennallisia verohyvityksiä koskevaan primaarilainsäädäntöön, jotta tappiot voidaan kattaa pankkien pääomalla kaikissa tapauksissa, myös kriisinratkaisussa.** Työ on käynnissä sekundaarilainsäädännön antamiseksi muista teknisistä näkökohdista, jotta kehyksen kaikki näkökohdat, kriisinratkaisuun ja erityiseen selvitystilaan liittyvät näkökohdat mukaan lukien, saadaan toimiviksi.

Kreikan rahoitusvakausrahasto on jatkanut työtään järjestelmän kannalta merkittävien pankkien tukemiseksi pandemian aiheuttamissa haasteissa. Rahasto on tukenut järjestelmän kannalta merkittäviä pankkeja, kun ne päivittävät järjestämättömien lainojen vähentämissuunnitelmiaan ja muuttavat yhtiörakennettaan (liiketoiminnan siirto tytäryhtiöön). Rahasto myös tarkastelee parhaillaan uudelleen osakkeenomistajiensa odotuksia ottamalla huomioon pandemian erilaiset vaikutukset.

TYÖMARKKINAT

Kreikan työmarkkinat ovat osoittautuneet erityisen häiriönsietokykyisiksi koronaviruspandemiassa, mutta pandemian pitkittyminen aiheuttaa vakavia työllisyysriskejä, mikä edellyttää aktiivisten työvoimapoliittisten ohjelmien vahvistamista. Yritysten tukemiseen ja työpaikkojen suojeluun tähtäävien kiireellisten toimenpiteiden nopea hyväksyminen on edistänyt havaittua työmarkkinoiden häiriönsietokykyä. Pandemian jatkuessa rakenneuudistuksista voi kuitenkin tulla välttämättömiä niillä aloilla, joihin pandemia eniten vaikuttaa. Jotta voidaan tukea tällaisia rakennemuutosprosesseja ja välttää työttömyyden äkillistä kasvua, tarvitaan hyvin toimiva julkinen työvoimapalvelu ja aktiivisen työvoimapolitiikan järjestelmä. Vaikka joitakin aktiivisen työvoimapolitiikan ohjelmia vahvistetaan parhaillaan, koko järjestelmä kärsii edelleen kapasiteetin rajallisuudesta. Se yhdessä pandemian aiheuttamien häiriöiden kanssa on viivästyttänyt uudistusten toteuttamista. Edistyminen on ollut vähäistä erityisesti toimenpiteiden uuden täytäntöönpanomallin käyttöönotossa ja työmarkkinoille paluuta koskevien palvelujen järjestelmällisessä tarjoamisessa vähimmäistulojärjestelmän edunsaajille.

Hallitus on esittänyt ehdotuksia useiden työlainsäädännön näkökohtien uudistamiseksi. Lainsäädäntöön, josta kuullaan parhaillaan työmarkkinaosapuolia, sisältyy merkittäviä muutoksia, joilla nykyaikaistetaan muun muassa työaikaa ja vuosilomaa koskevia sääntöjä, työsuhdeturvalainsäädäntöä, irtisanomisia koskevia sääntöjä ja

ammattiyhdistyslainsäädäntöä. Lisäksi muutokset koskevat isyys- ja vanhempainvapaan pidentämistä ja etätyön institutionalisointia, mikä lähentää kansallista työlainsäädäntöä EU:n parhaisiin käytäntöihin. Työlainsäädännön kodifiointi (vuoden 2020 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus) on viivästynyt pandemian vuoksi, mutta se on silti tarkoitus hyväksyä vuoden 2020 loppuun mennessä.

TUOTEMARKKINAT JA KILPAILUKYKY

Viranomaiset edistyvät useimmissa investointilupauudistusta koskevissa erityissitoumuksissa, jotka on täytettävä vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Ne ovat edelleen sitoutuneet panemaan täytäntöön laajennetun uudistusohjelman. Viranomaisten odotetaan toimittavan marraskuun loppuun mennessä julkista kuulemista varten lakiesityksen, jolla yksinkertaistetaan lupamenettelyjä useimmilla aloilla, joita ei ole tähän mennessä uudistettu, ja ne ovat laatineet aikataulun investointilupamenettelyjen yksinkertaistamiselle kaikissa jäljellä olevissa toiminnoissa kesäkuuhun 2021 mennessä. Samalla ne jatkavat jo uudistettuihin aloihin liittyvien osa-alueiden yksinkertaistamista ja hienosäätöä. Tarkastusten osa-alueella odotetaan, että kaikki kolmella sovitulla painopistealalla käytettävät aloitusvälineet otetaan nopeasti käyttöön ja samaan aikaan toteutetaan kattava koulutus. Jäljellä olevat tekijät, joilla varmistetaan lainsäädännön tehokas täytäntöönpano ja noudattaminen näillä aloilla, on tarkoitus saada kaikilta osin hyväksyttyä huhtikuuhun 2021 mennessä. Samalla on tarkoitus ottaa käyttöön tarkastuksia koskevat puitteet jäljellä olevilla neljällä osa-alueella. Puitteiden odotetaan valmistuvan vuoden 2021 loppuun mennessä. Jäljellä olevan työn saaminen onnistuneesti päätökseen riippuu ratkaisevasti siitä, antavatko kaikki asianomaiset ministeriöt panoksensa ajoissa ja ovatko kaikki sidosryhmät sitoutuneita. Uuden investointilupakehyksen kannalta keskeisen tietoteknisen järjestelmän täysimittainen käyttöönotto viivästyy edelleen oikeudellisten haasteiden vuoksi.

Viranomaiset edistyvät ohjelmien puitteissa käynnistettyjen liiketoimintaympäristöä koskevien keskeisten uudistusten täytäntöönpanossa. Ulkoisten ympäristöarvioijien ja -tarkastajien sertifioinnissa sekä matkailua koskevassa oikeudellisessa kehyksessä on edistytty, ja tavoitteena on sovittaa se yhteen investointilupauudistuksen periaatteiden kanssa. Työ liiketoiminnan helpottamiseksi jatkuu edelleen. Maksukyvyttömyys- ja riitojenratkaisukehyksiä on parannettu huomattavasti, ja julkisia hankintoja koskeva uudistus on tulossa (ks. edellä). Lisäksi viranomaiset ovat parantaneet ja nopeuttaneet arvonlisäveron palautusprosessia. Keskeisillä toimilla, jotka on tarkoitus toteuttaa maaliskuuhun 2021 mennessä, pyritään virtaviivaistamaan ja nopeuttamaan muun muassa rakennuslupiin, yritysten perustamiseen, sähköyhteyksiin ja kiinteistöjen rekisteröintiin liittyviä hallinnollisia prosesseja. Lisäksi komissio antaa Maailmanpankin kautta teknistä tukea, jonka avulla viranomaiset suunnittelevat lisätoimenpiteitä keskeisillä aloilla. Hallitus on myös toteuttanut lisätoimia tuotemarkkinoiden uudistamiseksi ja markkinavalvonnan parantamiseksi. Parlamentille marraskuun alussa annetulla lakiesityksellä pyritään muun muassa varmistamaan verkkokaupan oikeudenmukaisuus ja läpinäkyvyys yrityskäyttäjien kannalta, samalla kun mahdollistetaan tehokkaammat markkinavalvontamekanismit ja laittoman kaupan valvonta sekä sunnuntaisin harjoitettavan vähittäiskaupan laajentaminen myymälöihin ja toreille tietyin edellytyksin.

Vaikka kaupan ja suorien ulkomaisten sijoitusten edistämistä koskevan uuden strategian laatimisessa on edistytty, institutionaaliset järjestelyt ovat edelleen epätäydellisiä, mikä vaikeuttaa pyrkimyksiä lisätä talouden suuntautumista ulospäin ja lisätä Kreikan potentiaalia keskeisillä aloilla ja vientimarkkinoilla. Ulkoministeriön uusi

strategia, jonka odotetaan vahvistavan maan vientipotentiaalia ja helpottavan maahan suuntautuvia suoria ulkomaisia sijoituksia, on vielä julkaisematta. Olisi erittäin tärkeää ottaa käyttöön tarvittavat hallintorakenteet, jotta etenemissuunnitelmaa voidaan mukauttaa nopeasti uusien painopisteiden mukaisesti ja jatkaa yksinkertaistamistoimia, myös tullikäsittelyä edeltävällä tasolla. Samaan aikaan viranomaiset edistyvät verkkokauppaa tukevissa digitaalisissa aloitteissa ja vienninedistämishankkeiden kilpailuttamisessa. Näihin kuuluu erityisesti lokakuussa käyttöönotettu integroitu yhden luukun järjestelmä, jolla automatisoidaan tuonti- ja vientimenettelyt.

Viranomaiset ovat edistyneet metsien ja kiinteistöjen kartoituksessa. Puuttuneista metsäkartoista 80 prosenttia on laadittu lokakuuhun 2020 mennessä, ja niitä aletaan ladata verkkoon julkista kuulemista varten. Viranomaiset ovat sitoutuneet lataamaan kaikki loput kartat verkkoon joulukuuhun 2020 mennessä. Kaikkien metsäkarttojen ratifiointi saadaan päätökseen heinäkuuhun 2021 mennessä. Vaikka kiinteistökartoituksen alkuperäistä 45 prosentin kattavuustavoitetta on jouduttu lykkäämään joulukuuhun 2021 pandemian ja teknisten vaikeuksien vuoksi, viranomaiset antavat parlamentille lakiesityksen. Sillä pyritään nopeuttamaan oikeuksien kartoittamista, ja se on määrä hyväksyä marraskuussa 2020. Lokakuuhun 2020 mennessä 35 prosenttia kiinteistörekisterikartoista oli saatu valmiiksi. Kiinnitysasiakirjojen digitointia koskeva tarjouskilpailu on valmis käynnistettäväksi, kun rahoitus saadaan varmistettua.

Kiinteistörekisteriviraston odotetaan olevan täysin toimintavalmis vuoden 2021 loppuun mennessä kiinteistörekisterihankkeen etenemissuunnitelman mukaisesti. Aikataulu on muuttunut alkuperäisestä (vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) pandemian ja jo aiempien viivästysten vuoksi. Johtoryhmän nimittäminen on saatu päätökseen, ja muuttoryhmän rekrytointi etenee sujuvasti. Muuttoryhmä on välttämätön, jotta voidaan siirtyä kiinnitystoimistoista kiinteistörekisteritoimistoihin.

Merkittävä energiamarkkinauudistus saatiin tehtyä, kun tavoitemalli (vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) otettiin käyttöön 1. marraskuuta. Tämä on Kreikalta suuri askel kohti EU:n energia-alan säännöstön velvoitteiden täyttämistä. Uudenmuotoisten markkinoiden, jotka käsittävät eriytetyt vuorokausimarkkinat ja päivänsisäiset markkinat sekä tasehallintamarkkinat, odotetaan mahdollistavan paremman hinnanmuodostuksen ja laajemman osallistumisen ja erilaisten palvelujen pääsyn markkinoille. Uusi markkinarakenne sopii yhteen EU:n muiden markkinoiden kanssa, mikä mahdollistaa sen, että Kreikan markkinat voidaan tulevaisuudessa yhdistää naapurimaiden eli Italian ja Bulgarian markkinoihin. On tärkeää varmistaa, että tukkumarkkinoiden vääristymät poistetaan kokonaan, että markkinoita seurataan tehokkaasti vakiintuneen operaattorin markkinavoima huomioon ottaen ja että markkinat saatetaan täysin EU:n energia-alan säännöstön mukaisiksi.

Viranomaiset toimittivat 23. lokakuuta komissiolle lopullisen ehdotuksen julkisen energiayhtiön ruskohiileen perustuvan energiantuotannon kilpailuongelmia korjaaviksi toimenpiteiksi. Kyseessä on tärkeä vaihe tämän erityissitoumuksen täyttämisessä. Komissio odottaa kuitenkin edelleen, että viranomaiset antavat lopullisen luvan aloittaa ehdotettujen korjaustoimenpiteiden markkinatestin, jotta ne voidaan toteuttaa markkinoilla vuonna 2021. Korjaustoimenpiteiden täytäntöönpano täyttäisi erityissitoumuksen ja täyttäisi unionin tuomioistuinten kauan sitten antaman tuomion. Koska korjaustoimenpiteiden täytäntöönpanoaikataulu on erittäin tiukka, EU:n toimielimet kannustavat Kreikan viranomaisia tehostamaan yhteistyötään seuraavalla raportointikaudella.

Muilla energiapolitiikan aloilla on edelleen edistytty, mutta uusiutuvan energian rakenteellisen vajeen korjaaminen edellyttää kestävää lähestymistapaa. Uusiutuvan energian osuus herättää kasvavaa huolta, ja kun otetaan huomioon Kreikan pyrkimykset lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä, on tärkeää löytää ennustettavissa oleva ja määrätietoinen lähestymistapa, joka ei ole riippuvainen tapauskohtaisista toimista ja joka on täysin yhdenmukainen EU:n lainsäädännön kanssa. Tähän sisältyy tukea saaneiden uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden tason ja edellytysten turvaaminen. Kreikka jatkaa ruskohiilivoimaloiden käytöstäpoistamista. Tänä vuonna useita voimaloita irrotetaan verkosta. Viranomaiset ovat toteuttaneet julkisen kuulemisen siirtymävaiheen yleissuunnitelmasta. Se muodostaa perustan alueellisille strategioille ja tuleville uudistuksille, joilla autetaan alueita, joihin ruskohiilen käytöstäpoistaminen vuoden 2023 loppuun mennessä vaikuttaa.

Ensimmäisenä askeleena kohti julkisten rautatieyhtiöiden uudelleenjärjestelyä viranomaiset parantavat rautatiehankkeiden toteuttamisen järkeistämisestä vastaavan ohjauskomitean hallintoa. Ohjauskomitea huolehtii strategisesta valvonnasta ja ohjauksesta sekä koordinoi rautateiden toimintasuunnitelman valmistelua. Ensimmäinen luonnos kahden yrityksen muuttamista koskevaksi etenemissuunnitelmaksi välivaiheineen laaditaan joulukuun loppuun mennessä.

KREIKAN OMAISUUDENHOITOYHTIÖ (HELLENIC CORPORATION OF ASSETS AND PARTICIPATIONS) JA YKSITYISTÄMISET

Omaisuudenhoitoyhtiö julkaisi vuoden 2019 vuosikertomuksensa ja taloudelliset tuloksensa syyskuun 2020 lopussa. Niistä kävi ilmi, että vuonna 2019 sen useimpien tytäryhtiöiden taloudelliset tunnusluvut olivat parantuneet huomattavasti samoin kuin sen oma taloudellinen tulos. Vaikka pandemian odotetaan vaikuttavan vuoden 2020 tuloksiin, omaisuudenhoitoyhtiön yrityssalkun hallinnointi ja toiminnalliset parannukset näyttävät parantaneen yritysten kykyä selviytyä pandemian vaikutuksista.

Erityissitoumuksiin liittyvä työ on jatkunut. Omaisuudenhoitoyhtiön strategisen suunnitelman täytäntöönpanosta voidaan todeta seuraavaa: i) Viranomaiset päivittävät parhaillaan vuoden 2020 loppuun mennessä valmistuvia ministeritason ohjeita, joissa hahmotellaan hallituksen yleistä visiota ja sen yhtiöön kohdistamia odotuksia. Strategista suunnitelmaa päivitetään ministeritason ohjeiden antamisen jälkeen. ii) Omaisuudenhoitoyhtiö ja valtionyhtiöt toteuttavat parhaillaan koordinointimekanismin täytäntöönpanon seuraavaa vaihetta: sitoumuslausumat, joissa esitetään valtionyhtiöiden taloudelliset, toiminnalliset ja muut tavoitteet ja jotka on tarkoitus saada valmiiksi joulukuuhun 2020 mennessä. Lisäksi viranomaiset ovat todenneet aikovansa edetä julkisen palvelun velvoitteita rajatulle joukolle valtionyhtiöitä määrittävien tulossopimusten valmistelussa. Valtionyhtiöiden hallitusten arviointi on lähes valmis. Kolmestatoista valtionyhtiöstä vain yhden, Hellenic Exhibition Organisationin (HELEXPO), hallituksen arviointi on vielä kesken. Sen odotetaan valmistuvan joulukuuhun 2020 mennessä. Olympiakeskuksen siirto, joka on osoittautunut hyvin monimutkaiseksi, edistyy viivästyksistä huolimatta. Tarjouskilpailun valmistelutyölle on myönnetty lisää jatkoaikaa. Työn on tarkoitus valmistua marraskuuhun 2020 mennessä, ja samaan aikaan toteutetaan kunnossapitotöitä.

Jotta hankkeiden valmisteluväline voitaisiin perustaa siten, että sillä voidaan maksimoida EU:n varojen käytön nopeuttaminen Kreikassa, viranomaiset ovat ehdottaneet, että Kreikan yksityistämisrahasto valtuutetaan hoitamaan tämä tehtävä.

Rahaston uusi tehtävä kasvattaisi sekä sen henkilöstömäärää että sen vastuuta. On tärkeää varmistaa, että tämän tehtävän lisääminen rahastolle ei vaikuta omaisuudenhoitoyhtiön kykyyn hoitaa ydintehtäväänsä eikä sen riippumattomuuteen.

Useissa yksityistämissuunnitelmaan sisältyvissä liiketoimissa on edistytty jonkin verran, kun taas muissa liiketoimissa on ollut viiveitä, jotka johtuvat osittain pandemiasta.

- Kaksi liiketointa on miltei saatu päätökseen. Viranomaiset ovat edelleen olleet vahvasti sitoutuneita näihin toimiin ja jatkoivat ponnistelujaan täyttääkseen *Hellinikon*-liiketoimen päättämisen edellytykset. Korkeimman hallinto-oikeuden annettua 18. syyskuuta päätöksen, jossa hylättiin käynnissä olevaan kasinolupien myöntämistä koskevaan tarjouskilpailuun liittyvä kumoamishakemus, liiketoimi voidaan saattaa päätökseen. Joitakin oikeustapauksia on kuitenkin vielä ratkaisematta. Niistä on tarkoitus keskustella marraskuussa 2020. Joistakin teknisistä ongelmista huolimatta *Alimosin venesataman luovutus* odotetaan saatavan päätökseen ennen vuoden loppua.

- **Vaikka *Egnatian moottoritien luovutuksen* edellyttämissä keskeneräisissä toimissa on edistytty viime kuukausina odotettua hitaammin, viranomaiset ovat äskettäin toteuttaneet huomattavia toimia tämän liiketoimen saattamiseksi päätökseen.** Marraskuun alussa saatiin valmiiksi ja otettiin käyttöön lukuisia tietulliasemia. On odotettavissa, että lisää tietulliasemia saadaan valmiiksi ja otetaan käyttöön ennen sitovien tarjousten jättöpäivää, joka on todennäköisesti 11. joulukuuta. Infrastruktuuriministeriö on sitoutunut ottamaan kaikki tietulliasemat käyttöön ennen luovutussopimuksen voimaantuloa. Tämän odotetaan turvaavan hankkeen tulovirrat ja osoittavan, että viranomaiset ovat sitoutuneet etenemään hankkeen toteuttamisessa. Lisäksi kahden viime kuukauden aikana on edistytty jonkin verran työssä, joka täytyy tehdä lupien saamiseksi jäljellä olevia 14 tunnelia varten. Tilannetta seurataan edelleen tiiviisti.

- **Useissa muissa käynnissä olevissa liiketoimissa on edistytty.** Niihin sisältyy *julkisen kaasuyhtiön DEPA Infrastructure -yksikköä* koskeva liiketoimi, jonka osalta energia-alan sääntelyviranomainen on selventänyt jakeluverkonhaltijoiden hintakehystä sekä omaisuuseräjoukkoa sen varmistamiseksi, että se säilyy yhtenäisenä ja houkuttelevana. Kolmea *alueellista satamaa* ja *Etelä-Kavalan maanalaista maakaasuvarastoa* koskeva kiinnostuksenilmaisupyyntö herätti sijoittajissa suurta kiinnostusta, ja se saatiin päätökseen lokakuussa.

- **Joitakin liiketoimia on jouduttu lykkäämään, koska omaisuuserien markkina-arvo on alentunut merkittävästi pandemian vuoksi.** Tämä koskee erityisesti *Hellenic Petroleumia*, joka oli jo aiemmin kärsinyt merkittävistä viivästyksistä, kun ensimmäinen tarjouskilpailu raukesi vuoden 2019 puolivälissä. Rahasto piti nyt aiheellisena lykätä liiketoimen käynnistämisen myöhempään ajankohtaan. Myös *Ateenan kansainvälisen lentoaseman 30 prosentin osuuden myyntiä* on lykätty. Rahasto päättää seuraavista toimista, kun tilanne paranee, todennäköisesti vuoden 2021 lopulla.

Rahaston toteuttaman yksityistämissuunnitelman soveltamisalan ulkopuolella viranomaiset pyrkivät korjaamaan tiettyjen valtionyhtiöiden pitkäaikaisia heikkouksia. Esimerkkeinä voidaan mainita *Hellenic Aerospace Industryn (HAI)* rakenteellisten ongelmien ratkaiseminen ja erityiseen selvitystilaan asetetun *Hellenic Vehicle Industryn (ELVO)* omaisuuserien myynti. Viranomaiset ovat myös ryhtyneet toimiin ratkaistakseen ongelmat, joita on tullut esiin perittäessä takaisin sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea komission kauan sitten antamien päätösten mukaisesti (ferronikkeliä tuottavan *Larco-*

yrityksen omaisuuserien myynti ja julkisen kiinteistöyhtiön (ETAD) tukeminen liittyen *Hellenic Shipyardsin* entiseen omaisuuteen).

JULKISHALLINTO JA DIGITAALINEN HALLINTO

Viranomaiset ovat edistyneet julkishallinnon uudistamisessa. Henkilöstöhallinnon nykyaikaistaminen etenee hyvin. Valtaosa julkisoikeudellisista yhteisöistä on tähän mennessä saanut valmiiksi digitaaliset organisaatiokaavionsa (vuoden 2020 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus). Yli 80 prosenttia julkishallinnon yksiköistä oli saanut digitaaliset organisaatiokaavionsa valmiiksi lokakuun loppuun mennessä. Viranomaiset odottavat, että lähes kaikki yksiköt saavat ne tehtyä vuoden 2020 loppuun mennessä. Myös työnkuvausten laatiminen sekä työnkuvauksen ja toimenhaltijan välisen yhteyden luominen etenevät, mikä mahdollistaa yhteyden keskitettyyn maksuviranomaiseen tämän vuoden loppuun mennessä. Julkishallinnon politisoinnin purkaminen ja ammattimaistuminen ovat jatkuneet julkisoikeudellisten yhteisöjen ylemmän johdon virkoja koskevan yhtenäisen valintaprosessin tultua voimaan. Se kattaa nyt suuren osan kaikista julkishallinnon yksiköistä. Kaikkien pysyvien sihteerien nimittäminen on saatu päätökseen. Viranomaiset ovat myös edistyneet useissa muissa toimissa, joiden on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä. On muun muassa saatu viimeisteltyä laki, jolla vahvistetaan edelleen siviilihenkilöstön ylintä valintalautakuntaa, (se on määrä julkaista marraskuussa julkista kuulemista varten) ja vuoden 2019 henkilökohtaisen suoriutumisen arviointikierros on saatu päätökseen.

Viranomaiset toteuttavat toimia, joiden tarkoituksena on valvoa julkisen sektorin kokoa. Sekä vakituisen että tilapäisen henkilöstön määrän kehitys vuonna 2020 noudattelee edelleen työhönottosuunnitelmia. Tilapäisten toimien odotettu vähentäminen sen jälkeen, kun ne on muunnettu vakinaisiksi viroiksi, on kuitenkin ollut hidasta, ja sitä on tehostettava, jotta toimien vähentäminen näkyy vuoden 2020 lopun henkilöstöluvuissa. Viranomaiset pyrkivät vahvistamaan tilapäisen henkilöstön vuotuisen enimmäismäärän vuoden 2020 loppuun mennessä. Ottaen oppia aiemmista kokemuksista viranomaiset dokumentoivat poikkeamia työhönottomenettelyistä ja yhtenäistetystä palkkataulukosta ja keskittyvät aluksi heinäkuusta 2019 alkavaan ajanjaksoon. Sitä edeltävät vuodet on tarkoitus kattaa toisessa vaiheessa.

Parantaakseen oikeusvarmuutta ja lainsäädännön saatavuutta viranomaiset valmistelevat parhaillaan työmarkkinalainsäädännön kodifiointia (vuoden 2020 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus) ja yksilöivät muita kodifioitavia aloja. Prosessi on erillinen edellä mainitusta työlainsäädännön joidenkin osa-alueiden uudistamisesta, ja se on viivästynyt pandemian vuoksi. Uusi työlainsäädäntö hyväksyttäneen vuoden 2020 loppuun mennessä. Ministerineuvoston hyväksymä vuotuinen kodifiointisuunnitelma vuodeksi 2021 sisältää kunnianhimoisen ohjelman, joka koskee muun muassa alue- ja kaupunkisuunnittelua, tavara- ja palvelukauppaa, julkisten tulojen keräämistä ja puoluerahoitusta.

Viranomaiset edistyvät keskeisissä uudistuksissa, joilla parannetaan Kreikan digitaalista suorituskykyä. Tätä tukevat käynnissä oleva kattava digitaalistrategia ja äskettäin hyväksytty digitaalista hallintoa koskeva yhtenäinen oikeudellinen kehys. Uudessa kansallisessa digitaalistrategiassa (”digiraamatussa”) hahmotellaan Kreikan kunnianhimoinen digitalisaatioagenda ja uudistuksen painopisteet seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Digitaalistrategiasta on tarkoitus järjestää lähiaikoina julkinen kuuleminen. Sähköistä hallintoa koskeva laki hyväksyttiin 22. syyskuuta 2020. Se on Kreikalle tärkeä virstanpylväs eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstön käyttöönotosta annetun EU:n direktiivin saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Viranomaiset aikovat esittää

piakkoin toimintasuunnitelman toimista, joita uuden lain täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää.

Julkisen sektorin prosessien ja datan yksinkertaistamisessa ja digitalisoinnissa, julkisten järjestelmien ja rekisterien yhteentoimivuudessa sekä digitaalisen osaamisen parantamisessa ja yhteenliitettävyydessä on edistytty konkreettisesti. Prosessien yksinkertaistamiseen ja digitalisointiin tähtäävää työtä jatketaan toteuttamalla prosessien yksinkertaistamista koskevaa kansallista ohjelmaa erityisesti liikenteen ja oikeuden aloilla. Viranomaiset etenevät suunnitellusti integroidun portaalin (gov.gr) kehittämistä koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanossa. Lisäksi jatketaan työtä julkisten rekisterien ja järjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi, ja on käynnistetty tarjouskilpailu paikkatietojen digitalisoinnista yhteisen digitaalisen kartan ja valtion infrastruktuurirekisterin kehittämistä varten. Kreikan keskeisiä painopisteitä ovat edelleen digitaalisten taitojen parantaminen, yhteenliitettävyys ja uusien teknologioiden käyttöönotto yrityksissä. Viranomaiset jatkavat digitaalisten taitojen parantamista koskevan strategiansa täytäntöönpanoa muun muassa kansallisen digitaalisen akatemian sekä digitaalitaitojen ja työpaikkojen edistävän kansallisen koalition avulla. Yhteenliitettävyyskysymyksiä pyritään ratkaisemaan 5G-pioneeritaajuuksien huutokaupalla, joka on tarkoitus järjestää vuoden 2020 loppuun mennessä. Viranomaisten tavoitteena on saavuttaa 96 prosentin 5G-kattavuus, mikä edellyttää suuria investointeja erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin. Äskettäin hyväksytyllä sähköistä hallintoa koskevalla lailla perustetun Kreikan kansallisen 5G-rahaston innovatiivisen järjestelmän odotetaan olevan keskeisessä asemassa kehitettäessä 5G-ekosysteemiä.

OIKEUSLAITOS JA KORRUPTION TORJUNTA

Siirtyminen pakolliseen asiakirjojen sähköiseen arkistointiin ja käsittelyyn on edennyt vakaasti kaikissa tuomioistuimissa. Parhaillaan toteutetaan toimia sähköisten allekirjoitusten antamiseksi tuomareille ja oikeusalan ammattilaisille. Viranomaiset ovat sitoutuneet esittämään piakkoin *sähköiseen arkistointiin liittyviä aloitteita* koskevan toimintasuunnitelman, joka sisältää nykytilanteen kartoituksen ja jossa esitetään yksityiskohtaisesti suunnitellut toimet ja niiden toteutusaikataulu. Seuraaviin vaiheisiin kuuluu lainsäädännön hyväksyminen joulukuun 2020 loppuun mennessä. Mitä tulee *tuomioistuinten päätösten sähköiseen antamiseen*, viranomaiset aikovat toimittaa tammikuun 2021 loppuun mennessä kaikille tuomioistuimille Pireuksen tuomioistuimen tätä tarkoitusta varten kehittämän ohjelmiston. *Tuomioistuinten todistusten sähköisessä antamisessa* on edistytty. Kun yksityiseen tietosuojaan liittyvät huolenaiheet on ratkaistu, viranomaisten tarkoituksena on antaa sähköiset allekirjoitukset tuomareille ja tuomioistuinten virkailijoille marraskuuhun 2020 mennessä. Viranomaiset ovat vahvistaneet, että oikeusministeriö on valmis esittämään lainsäädäntöaloitteen sähköisten allekirjoitusten antamisesta oikeusalan ammattilaisille, jotta pakollinen sähköinen arkistointi hallintolainkäyttöalueilla tulisi voimaan tammikuussa 2021.

Tarjousten arviointi siviili- ja rikosoikeudellisten asioiden yhdennetyn käsittelyjärjestelmän toista vaihetta koskevan tarjouskilpailun yhteydessä jatkuu (vuoden 2020 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus). Viranomaiset ovat vahvistaneet, että tarkoituksena on tehdä sopimus valitun tarjoajan kanssa joulukuussa 2020. Kun tarjousten teknisen osan arviointi on toimitettu oikeusministeriön hyväksyttäväksi, viranomaiset odottavat, että tarjousten rahoitusosan arviointi saadaan valmiiksi marraskuun 2020 loppuun mennessä, jolloin sopimus voidaan tehdä suunnitellusti joulukuussa 2020.

Oikeusjärjestelmän muut uudistukset ovat edenneet vakaasti:

- *Viranomaiset ovat esittäneet useita aloitteita sovittelun tukemiseksi.* Sovittelun keskuskomitea on perustamassa oikeusalan ammattilaisille ja kansalaisille tarkoitettua neuvontapalvelua, joka tarjoaa oikeudellista neuvontaa ja tukea sidosryhmille. Viranomaiset seuraavat sovittelun käyttöönottoa.

- *Joulukuuhun 2020 mennessä toimitetaan tilanneselvitys yksityisoikeuden ja hallinto-oikeuden erityisjaostoja koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon seuraavista vaiheista.* Ateenan muutoksenhakutuomioistuimen täysistunto päätti 1. lokakuuta 2010 yksimielisesti perustaa kaksi erityisjaostoa käsittelemään kilpailuasioita, sähköisiä liiketoimia sekä energiaa ja henkilötietojen suojaa koskevia asioita. Muiden tuomioistuinten odotetaan seuraavan esimerkkiä, kun äskettäin valitut oikeushallintoviranomaiset nimitettiin lokakuussa 2020.

- *Tuomioistuinten työskentelymenetelmien parantamiseen tähtäävä työ, joka on tärkeä osa meneillään olevaa oikeuslaitoksen uudistusta, etenee suunnitelmien mukaisesti.* Oikeuslaitoksen henkilöstöä koskeva laki on määrä hyväksyä joulukuussa 2020. Viranomaiset pyrkivät parantamaan ja ylläpitämään tuomioistuinvirkailijoiden toimintaa koskevia tiukkoja vaatimuksia pääasiassa kehittämällä voimakasta velvollisuudentuntoa. Tuomareiden asemaa ja tuomioistuinten organisaatiota koskevan lakiesityksen tiettyjen osien tarkistaminen annetaan lainvalmistelukomitean tehtäväksi tammikuussa 2021, jotta se voidaan hyväksyä hyvissä ajoin ennen kuin seuraava istuntokausi alkaa syyskuussa 2021. Lain odotetaan parantavan tuomareiden arviointiin ja ammatilliseen etenemiseen sovellettavia menetelmiä ja kurinpitoasioiden käsittelyä. Euroopan komissio antaa tälle työlle teknistä tukea.

- *Oikeudellisen datan tilastotietoyksikön perustamista koskevaa JustStat-hanketta koskeva tarjouskilpailu on tarkoitus käynnistää joulukuun 2020 loppuun mennessä.* Viranomaiset vahvistivat myös, että teknisen taitotiedon antamista koskevaa sekundaarilainsäädäntöä valmistellaan yhteistyössä Kreikan tilastoviranomaisen kanssa.

Kansallinen läpinäkyvyysviranomainen on nyt täysin toimintakykyinen, ja sen odotetaan parantavan toimien koordinointia. Lisäksi on toteutettu useita tärkeitä toimia korruption torjumiseksi politiikassa. Kansallinen läpinäkyvyysviranomainen valvoo kansallisen korruptiontorjuntasuunnitelman täytäntöönpanoa. Suunnitelma on tuottanut rohkaisevia tuloksia ja tukenut muun muassa korruptiontorjuntastrategian laatimista terveysministeriössä. Korruption torjunta politiikan alalla on edennyt: puolueiden rahoitusta koskevan lainsäädännön kodifiointihanke käynnistettiin vuonna 2021 ja lobbaustoiminnasta hyväksytyn lain on määrä tulla voimaan vuoden 2021 puolivälissä. Viranomaisten on vielä parannettava joidenkin tietokantojen saatavuutta niin, että ne ovat varallisuusilmoitusten tarkastuksista vastaavien elinten käytettävissä, ja mukautettava poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden luetteloa, joilla on velvollisuus tehdä varallisuusilmoitus, jotta se on linjassa poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä koskevan ajan tasalle saatetun määritelmän kanssa. Läpinäkyvyysviranomainen valvoo myös laajaa uudistusta, jonka tavoitteena on ottaa käyttöön asianmukainen sisäinen valvontajärjestelmä koko julkishallinnossa. Uudistuksen odotetaan edistävän merkittävästi korruption torjuntaa sekä julkishallinnossa että julkisen varainhoidon alalla.

Lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän (GRECO) suosituksia, jotka koskevat virkamiesten lahjonnasta määrättävien seuraamusten lieventämistä, pannaan

parhaillaan täytäntöön. Näiden suositusten soveltaminen edellyttää virkamiesten korruption torjuntaa koskevan oikeudellisen kehyksen kattavaa tarkistamista ennen kuin lakeihin tehdään muutoksia. Muutokset on tarkoitus hyväksyä vuoden 2021 puoliväliin mennessä. GRECO on pyytänyt viranomaisia toimittamaan lokakuun 2021 loppuun mennessä raportin toimenpiteistä, jotka ne ovat toteuttaneet sen suositusten täytäntöönpanemiseksi. GRECOn suosituksia koskevien säännösten nopea hyväksyminen antaisi Kreikalle mahdollisuuden torjua tehokkaammin virkamiesten korruptiota ja myös noudattaa lahjontaa koskevaa rikosoikeudellista yleissopimusta ja sen lisäpöytäkirjaa.